

Důl Vělička

Světově známý starý solný důl ve Veličce patří k nejnavštěvovanějším turistickým atrakcím v Polsku. Leží jen pár kilometrů jižně od města Krakov, jež je hlavním městem Malopolského vojvodství.

Těžit v něm kamennou sůl začali ve 13. století a už v 15. století se v dole objevily první náznaky podzemní turistiky. Později, v 18. století, přestože se v dole naplno pracovalo na těžbě soli, začaly organizované prohlídky. Prostory navštívili rovněž mnohé historicky významné osobnosti, uveďme například: Mikuláše Koperníka, Johanna Wolfganga Goethe nebo Frederyka Chopina.

Jen málokdo ví, že sůl se celá staletí považovala za bílé zlato, fungovala dokonce jako platidlo, a proto byla pro [Polsko](#) mimořádně důležitým exportním artiklem. Od roku 1992 se sůl ve Wieliczce už komerčně netěží, protože historická hodnota je podstatně vyšší jako hospodářský význam. Přestože s těžbou úplně neskončili, zůstala už jen jaksí symbolicky. Tento světoznámý solný důl byl v roce 1978 zapsán do Prvního seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO.

Každý rok sem zavítají statisíce návštěvníků z celého světa, aby na vlastní oči uviděly slaná podzemní jezírka, těžební komory, banské stroje a zařízení, staleté dřevěné konstrukce, jež zakonzervoval chladný banský vzduch, nebo sochy a reliéfy vytesané ze soli. Nacházejí se zde úžasné podzemní kaple se sochami a reliéfy, zhotovené – jak jinak – než ze soli. Někteří návštěvníci během prohlídky jeskyně neodolají a na vlastní kůži, přesněji řečeno na vlastním jazyku, si ověřují, zda jsou sochy vyrobeny skutečně ze soli. Samozřejmě, že neolížou přímo sochu, ale jen prsty, kterými se jí předtím dotkli. Zajímavé je, že při naší návštěvě jsme viděli udělat toto jen dospělé, jedna maminka dokonce sama pobízela své dítě, aby ochutnalo. Do největší kaple sv. Kingy, nacházející se 101 m pod zemí, se vejde až neuvěřitelných 500 osob. Je plná soch a reliéfů. Asi nejzajímavější je reliéf Poslední večeře, vytesaný podle fresky Leonarda da Vinciho. Poutavé jsou i sochy papeže Jana Pavla II., jenž byl kdysi krakovským arcibiskupem, nebo sochy Mikuláše Koperníka či krále Kazimíra Velkého, který v roce 1368 uzákonil první hornický kodex na světě, v němž byla sepsána všechna práva a povinnosti horníků. Nejstarší kaple, kterou můžete vidět na zpřístupněné prohlídkové trase, je kaple sv.

Antonína, vytesaná do soli neznámým horníkem. Zajímavostí je, že v podzemí pracovali i koně. Jejich osud byl však velmi smutný, protože se z dolů už nikdy živí nevrátili, neboť pracovali až do své smrti.

Solný důl ve Veličce tvoří jakési podzemní město nebo lépe řečeno památník vytesaný v soli. Teplota vzduchu se tu po celý rok drží kolem 13 až 16 stupňů Celsia. V podzemí je příznivé mikroklima s vysokým obsahem vlhkosti a jódu. Připomeňme, že bez přítomnosti bakterií, proto se zde nachází i ozdravné sanatorium pro pacienty s respiračními chorobami a alergiemi.

Solný důl je veřejnosti přístupný pouze s průvodcem. Výklad si můžete vyslechnout snad ve všech světových jazycích. Samotná prohlídka začíná sestupem 380 schodů, jimiž se dostanete na první poschodí - 64 metrů pod povrch. Důl má 9 podzemních poschodí, jež sahají až do hloubky 327 metrů. Veřejnosti jsou zpřístupněny jen tři z nich. Správcům dolu slouží ke cti, že mysleli i na méně pohyblivé návštěvníky a osoby na invalidním vozíku, jimž umožnili bezbariérový vstup do podzemí.

Podzemní chodníky, kdysi využívané horníky, měří úctyhodných 259 kilometrů, avšak veřejnosti je zpřístupněno jen asi 2,5 kilometru, což však vůbec není málo. Prohlídka zabere něco přes 2,5 hodiny. Jedna z podzemních komor dnes slouží jako kino. V něm, v rámci návštěvy podzemních prostor, zhlédnete film o místech, jež nejsou běžným návštěvníkům přístupná. Zajímavé je, že kromě už zmíněného sanatoria zde najdete i restauraci s výbornou kuchyní, muzeum, místnost pro bankety, plesy, zábavy, ale i pro sportovní aktivity – tenis, volejbal, kopanou. V největší podzemní kapli se pravidelně konají i svatby, avšak jejich rezervace je už na několik let dopředu obsazena. V závěru prohlídky vás čeká poměrně adrenalinová jízda starodávným výtahem, kterou absolvujete v úplné tmě. Protože jeho stěny nejsou zcela plné, skrz štěrby v nich budete cítit proudění vzduchu, co adrenalinovou jízdu ještě více vystupňuje. Každopádně mohu návštěvu tohoto dech vyrážejícího místa vřele doporučit.

Za fotografování se platí 10PNL, peníze se vybírají až před vstupem do kaple sv. Kingy. Dostanete barevnou nálepku s povolenkou, kterou si nalepíte na viditelné místo.